

Lees verder

Ed Boogaard is publicist en grafisch specialist. Als voormalig hoofdredacteur van het vakblad Graficus en, sinds 2007, als zelfstandig schrijver publiceerde hij al honderden artikelen, opiniestukken, blogitems en columns over het grafische vak en alles wat daar mee te maken heeft. Ook als spreker is hij een bekende verschijning in de branche.

Lees verder 2016 bevat een selectie van zijn artikelen, berichten, tweets en columns die in 2016 werden gepubliceerd in onder andere Graficus en Grafisch Nieuws, op EdBoogaardblogt [EBb] en via twitter.com/edboogaard

Eerder verschenen ook:

Lees verder 2014 (ISBN 9789402127669)

Lees verder 2015 (ISBN 9789402143706)

Lees verder 2016

Teksten: Ed Boogaard

Omslag: Alex Kunst

ISBN: 9789402157970

© Ed Boogaard schrijft [EBs]

e-mail: info@edboogaard.nl

twitter: [@edboogaard](https://twitter.com/edboogaard)

www.edboogaard.nl

Begin van het einde	5
Drukpers op de digitale snelweg	7
Moretus' drinkgeld voor Verloren Maandag	13
Duits drukkersdrama	15
Heidelberg heeft een nieuwe pers: Primefire 106	17
Lasershow	21
Cornelisse geeft 'Cavia' zelf uit	23
Branchebreed protest tegen Amsterdamse Ja Ja-sticker	26
Ja Campagne	32
Terug naar de toekomst van drukwerk	34
Cijfermateriaal	41
Drupa 2016: omslagpunt voor digitaal drukken?	43
Bouwen aan de toekomst	50
Landa stelt geduld op de proef	57
Buiten het boekje	64
Investeren in kansen	66
Honderd jaar	72
De toekomst van web en print	74
Op de kaart	76
Digitaal businessmodel	78
Voorjaar 2017: sneeuw, carnaval en inkjet	80

Graficus, januari 2016

Begin van het einde

Het was 'een jaar om nooit te vergeten'. Maar toen ook het laatste zelfklevende week-blaadje van 2015 bijna was verlopen, mocht ik mij gelukkig al op de volgende kalender verheugen. Ik kon de spijker gewoon op dezelfde plek laten zitten, want het mag dan een verrassend nieuw jaar worden - het is toch traditiegetrouw weer zo'n 62 centimeter lang. Met dank aan Marco Zwaan, die over dat opvallende formaat ooit zei: "Daar zitten we nu aan vast, anders zie je op plekken waar de kalender opgehangen wordt, kleurverschillen op de muur".

Dat was in 2010. Hij had toen juist Goud gewonnen met zijn 'Rockalender'. Het was de tweede keer dat een 'lange Zwaan' tot winnaar werd verkozen - eerder gebeurde dat in 2008, bij het 25-jarig bestaan van de Kalenderwedstrijd. Toevallig was die kalender, getiteld '8past8 - the catching time project', ook de vijftiendertigste in de reeks die de Zaanse drukkerij uitbracht. Met de 2012-editie - waarvoor twaalf speciale papiersoorten werden gemaakt - haalde hij de KVGGO Award binnen. In 2014, het jaar waarin het bedrijf 40 jaar bestond, was er opnieuw Goud. En nu hangt daar dus, aan een lintje, '2016'. Een doos, ingepakt in twaalf vellen speciaal ontworpen inpakpapier. Deze maand is het een gestreept patroon in een letterlijk schitterende combinatie van rood en blauw. Het januari-calendarium is er losjes op gekleefd.

Elke maand kom je iets dichterbij het cadeau dat zich in die doos bevindt. Een soort advent-kalender eigenlijk, maar dan een die nog veel meer geduld vergt. Dat heeft niet iedereen: ik ken iemand die de kalender direct helemaal uitpakte om toch maar te weten wat hem te wachten stond.

Ik begrijp zijn nieuwsgierigheid wel een beetje. Zwaan kondigde namelijk aan dat dit, na een traditie van drieëndertig jaar, de laatste is. De verklaring voor dit besluit blijft een beetje onduidelijk: "Tijden veranderen, en dat is niet erg". Gelukkig wordt er ook een sprankje hoop geboden: "In ieder einde zit immers een nieuw begin".

“We wilden laten zien dat een goed samenspel tussen ontwerper en drukker tot verrassend drukwerk kan leiden. Wij hebben er van genoten elk jaar weer te worden uitgedaagd om de grenzen van wat grafische mogelijk is op te zoeken”, schrijft Zwaan bij het afscheid van de kalendertraditie. Dat smaakt toch naar meer, hoop ik.

Aan het gezicht van de kalender-uitpakker te zien, wacht mij straks een aangename verrassing. Maar ik ben eerst en vooral benieuwd naar hoe dit jaar zich verder zal onvouwen. Bijvoorbeeld: wint Zwaan in maart een prijs bij de Kalenderwedstrijd - is het geen Goud, dan wellicht de (nog in het leven te roepen) oeuvre-award?

En wat voor kleur zal ik de muur gaan schilderen, begin 2017?

Ed Boogaard schrijft @edboogaard · Jan 6

Nico Dijkshoorn: Ode aan het boek

Een ode aan het boek - 2016 Jaar van het boek

Tijdens de start van het Jaar van het Boek sprak Nico Dijkshoorn in Amstelveen deze ode aan het boek uit.

2016jaarvanhetboek.nl

Ed Boogaard schrijft @edboogaard · Jan 17

nieuw op #EBb: Arie Houweling overleden bij aanslag Burkina Faso

Arie Houweling overleden bij aanslag Burkina Faso

[19-01-2016 update] Condoleance mogelijkheid: De familie van de vrijdag bij een terroristische aanslag in Burkina Faso omgekomen Arie Houweling heeft het KV...

edboogaard.nl

Grafisch Nieuws, januari 2016 en Graficus, april 2016

Drukkers op de digitale snelweg

Grafische Industrie 4.0 'mega Drupa trend'

De inkjetvellenpersers op B1-formaat zal straks, tijdens Drupa 2016, ongetwijfeld de grote publiekstrekker in Halle 1 zijn. Toch doen de beursbezoekers er goed aan ook op de andere digitale ontwikkelingen bij Heidelberg te letten: het Prinect-portfolio zou wel eens minstens zo belangrijk kunnen worden als het pakket aan offset-, toner- en inkjet-persen.

Niet de aankondiging van een nóg grotere, snellere of langere Speedmaster vormde het centrale thema van Heidelberg's traditionele eindejaarbijeenkomst voor de vakpers, begin december. En eigenlijk werden we er ook nog niet veel wijzer over de voor Drupa beloofde inkjetvellenpersers dan wat we al wisten: B1-formaat, eenzijdig in full colour op basis van inkjettechnologie van FujiFilm. Pas halverwege februari zal er van die machine een eerste voorvertoning worden gegeven. In plaats daarvan draaide het bij de presentaties allemaal om 'digitalisering' in een veel bredere zin: Heidelberg eist haar plek op in wat de vierde industriële revolutie wordt genoemd, ook wel aangeduid als 'Industrie 4.0'.

Terug in digitaal

's Werelds grootste persenbouwer onderging sinds de laatste Drupa in 2012 een transformatie onder de nieuwe topman Gerold Linzbach. In de aanloop naar de editie van 2016 worden de contouren van het nieuwe Heidelberg steeds duidelijker. De wens om, na het mislukte digitale avontuur met Nexpress aan het begin van deze eeuw, opnieuw een rol van betekenis te spelen in de algehele digitalisering van de grafische industrie krijgt vaste vorm.

Nadat al in 2011 een partnerschap met Ricoh is gesloten op het gebied van toner-printsysteem, verrast Linzbach in 2014 de industrie door in samenwerking met FujiFilm ook de inkjet-arena te betreden. Hij lijft Gallus, bouwer van smalbaanpersen, volledig in om niet veel later een hybride inkjet-flexo-labelpers te presenteren: de DCS340.

Bovendien lonkt Linzbach richting de industriële toepassing van inkjet. Heidelberg introduceert daartoe '4D printing': een compleet systeem om

met inkjet op driedimensionale objecten te printen. De eerste 'Jetmaster Dimension' maakt het mogelijk om een voetbal in zwart-wit te voorzien van een logo of tekst, maar in de toekomst moeten er ook veel grotere objecten mee worden bedrukt - denk aan auto's of zelfs hele vliegtuigen.

Succes

Het succes van de samenwerking met Ricoh smaakt nu naar meer: in vier jaar tijd zijn zo'n 700 tonergebaseerde persen onder het eigen Linoprint-label verkocht en Heidelberg-bestuurslid Stephan Plenz verwacht dat er in het boekjaar 2015-2016 "tweemaal zoveel worden verkocht als in het afgelopen jaar".

De hybride Gallus inkjet-flexo-labelpers DCS340 krijgt een goed onthaal tijdens LabelExpo 2015 in Brussel: de eerste gebruiker van de pers in Frankrijk heeft direct nog eens drie exemplaren besteld.

Ook de Jetmaster Dimension boekt vooruitgang. Nadat het eerste exemplaar in 2014 bij internetdrukker Flyeralarm werd geïnstalleerd bleef het aanvankelijk lange tijd stil: potentiële klanten zagen weliswaar kansen, maar wachtten liever op bijvoorbeeld een full colour versie. Die is er inmiddels en het eerste exemplaar staat in een winkelstraat in Heidelberg bij de lokale vestiging van de snelgroeïende 'mymuesli'-keten (onderdeel van de internationaal opererende webshop mymuesli.com). Daar kunnen consumenten hun eigen persoonlijke muesli-mix samenstellen. Met de nieuwe Jetmaster Dimension kunnen klanten in de Heidelberg-winkel nu bovendien ter plekke hun gepersonaliseerde verpakking laten bedrukken.

Inkjet-vellenpers

Al deze digitale ontwikkelingen vormen de opmaat tot een doorbraak in digitaal drukken die Heidelberg graag aan haar huidige reeks wil toevoegen: een industriële full colour inkjetvellenpers op het B1-formaat. "Onze machine is er klaar voor", verklaarde Plenz begin december trots: "Tijdens Drupa kan iedereen de pers in actie zien en eind 2016 zal het eerste exemplaar worden geïnstalleerd om in de praktijk te worden getest." Exacte specificaties zoals de snelheid ontbreken nog, maar Heidelberg mikt op zowel de markt voor verpakkingen als commercieel drukwerk. De verwachtingen zijn hooggespannen, want: "Als het op B1-formaat lukt, dan lukt het ook op kleinere formaten."

Het ziet er overigens naar uit dat ook andere spelers, zoals Landa en mogelijk KBA, met inkjetpersen in dezelfde formaatklasse (70 x 100 cm) naar Düsseldorf zullen komen.

Internet of Things

Alle aandacht voor digitale druktechnologie zou bijna afleiden van het feit dat de digitaliseringsslag bij Heidelberg veel verder reikt dan de persen. Niet voor niets luidt het motto bij de nieuwe huisstijl 'More than machines'. Een motto dat ook de nieuwe samenstelling van het portfolio benadrukt: naast 'machines' moet over niet al te lange tijd de andere helft van de omzet met 'materialen' en 'services' worden behaald. Op alle gebieden spelen automatisering, digitalisering en integratie een cruciale rol.

IT-specialist Walter Brenner volgt digitaliseringstrends op de voet. Hij voorspelt een grote toekomst voor wat het 'Internet of Things' (IoT) of 'Industrie 4.0' wordt genoemd. En ook de grafische industrie gaat er aan geloven: volgens Drupa-president (en KBA-topman) Claus Bolza-Schünemann wordt 'Print 4.0' de mega trend van Drupa 2016. 'Industrie 4.0' stelt machines en systemen in staat informatie te vergaren, onderling uit te wisselen, te analyseren en toe te passen, zonder de noodzaak van menselijke interventie, legt Brenner uit. Hij is professor aan de Zwitserse Universiteit St. Gallen en geeft op uitnodiging van Heidelberg een presentatie ter gelegenheid van de opening van het Print Media Center, begin december 2015 in Wiesloch.

Zijn voordracht heet 'Welkom in de gedigitaliseerde wereld' en Brenner geeft als aansprekend voorbeeld de zelfsturende Audi RS7 die op basis van grote hoeveelheden sensor-informatie met 240 kilometer per uur zijn weg vindt over een racecircuit - hij heeft er zelf, met losse handen achter het stuur, een paar rondjes mee gereden. Hij trekt voor de gelegenheid de vergelijking met volledig geautomatiseerde drukpersen: de Heidelberg Speedmaster XL106-6 beschikt onder de kap over 160 controle-componenten die gebruik maken van 3.000 sensoren, samen elke week goed voor zo'n 31 miljoen datastrings.

Cyber-connected Speedmaster

Wereldwijd staan meer dan 10.000 Speedmasters rechtstreeks in verbinding met de databanken van Heidelberg. Die persen worden nu